

La societat d'avui té fòbia a viure el dolor?

La depressió serà al 2020 la 2a causa de discapacitat al món.
Una de cada quatre persones pot patir trastorns mentals al llarg
de la seva vida

Segons el Departament de Salut de la Generalitat a Catalunya una de cada quatre persones pot patir un trastorn mental al llarg de la seva vida. Els experts adverteixen que l'any 2030 la depressió serà una de les malalties que comportarà una major pèrdua de salut/benestar per sobre de les malalties isquèmiques o els accidents de trànsit. De fet, en els darrers dos anys, el nombre de consultes als especialistes ha incrementat un 10% i del total de pacients que s'atenen a l'atenció primària, un 30% tenen un trastorn mental. Arrel del pacte europeu, el govern català va aprovar el juny de 2006 el desplegament del Pla Director de salut mental i addiccions, en definitiva una aposta per aconseguir una millora de la salut mental, una prioritat política per augmentar la cobertura i el desenvolupament de serveis, dispositius, accions de millora, de promoció i sobretot prevenció. L'objectiu: la definició d'un model d'atenció més multidisciplinar, integral, especialitzat, individualitzat amb major possibilitat de seguiment per fer front a la creixent demanda.

La depressió

És el trastorn mental més freqüent que afecta al funcionament normal de la persona impedit una gestió emocional correcta i completa com a conseqüència d'un punt d'inflexió sovint provocat per una pèrdua. La tristesa és l'estat d'ànim o el símptoma que es manifesta i que permet proporcionar a l'individu un espai necessari

per viure el dol. Aquest episodi sovint acompanyat de sentiments com la culpabilitat, la manca d'autoestima, la pèrdua de vitalitat, del sentit de viure, dels plaers i les motivacions, apareix perquè l'individu perd la voluntat, és a dir, el motor i la capacitat de reacció i actuació. Sovint, la pèrdua del benestar físic i emocional durant un període massa prolongat requereix de l'ajuda d'un professional o donat el cas d'un tractament.

Estudis recents indiquen que la depressió encapçala i és una de les primeres causes de suïcidi (més del 90% dels suïcidis presenten patologies psiquiàtriques, essent la depressió, l'alcohol i els trastorns esquizofrènics i de personalitat els principals responsables). Aquesta realitat, explica el **Psiquiatre Dr. Mauri** de Sant Pere Claver – Fundació Sanitària: “Ens ha de fer veure als professionals que la investigació ha d'apostar per mètodes de cost – efectivitat i paral·lelament reforçar els programes d'educació emocional des de la infància, polítiques de prevenció, d'assessorament i de seguiment dels pacients. El que no podem fer és reconvertir qualsevol malestar en un malaltia que depengui de fàrmacs per tractar-la. Cal en primer lloc estar ben informats i aprofitar els serveis i les prestacions que ofereix la comunitat, la responsabilitat i la recuperació no només depenen dels metges, sinó també de la voluntat i la predisposició dels pacients i de l'entorn. La societat del benestar ofereix un model ideal de vida que ens incita a la competitivitat i el consumisme fonts ineludibles d'estrès i insatisfacció perquè mai en tenim suficient. L'existència del dolor i per tant, la necessitat de 'benestar emocional' no té cabuda en la societat actual”.

Qüestions sobre la taula

A Espanya, segons el Llibre Blanc de la depressió, sis milions de persones pateixen aquesta malaltia, més d'un 10% de la població, de les quals un 25% no busca ajuda a professionals i més d'una tercera part no segueix el tractament correcte perquè no s'ha informat degudament ni ha consultat a un especialista. Ens plantejem algunes preguntes:

- La societat d'avui té fòbia a viure el dolor?
- Les persones disposem dels mitjans per fer front a situacions de pèrdua?
- Aprenem a gestionar emocionalment situacions d'estrès, d'ansietat i patiment?
- Vivim en una societat que produeix persones deprimides?
- Sabem canalitzar i desprendre'ns de les emocions que ens afecten negativament?
- És una qüestió biològica, genètica, afecta a tothom per igual i tothom la pot patir?
- Què implica conviure amb aquesta malaltia?
- Hi ha persones sense voluntat o intel·ligència emocional? És pot adquirir i/o aprendre?
- On és el llindar que permet identificar un episodi depressiu i un estat anímic baix?
- Disposen els professionals de la primària de; temps, recursos i formació per detectar i fer bons diagnòstics?
- Quina relació pot tenir aquest malaltia amb el nivell adquisitiu, la riquesa, la classe social o el nivell de desenvolupament d'un país?
- És una de les malalties al costat de l'ansietat on es veu més minada la qualitat de vida del pacient. En quin sentit? Causes directes. Pot desencadenar altres malalties?

A Catalunya

Sense entrar en detall en l'impacte i les repercussions socials que desencadena aquesta malaltia, el Departament de Salut ha quantificat la despesa econòmica de la depressió (costos directes i indirectes) en 736.000.000 euros, un 0.38% del PIB. (Departament de Salut, 2006.)

Impacte econòmic

Distribució de costos de la depressió a Catalunya

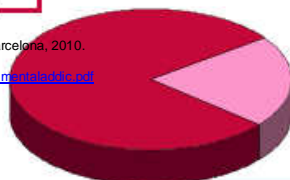
Cost de la depressió a Catalunya (2006)

- Cost total de la depressió: 736.003.083 euros (0,38% del PIB del 2006).
- La depressió té repercussions importants en altres sectors econòmics.

Costos directes	Costos indirectes
✓ 65% medicaments	✓ 61% incapacitat permanent
✓ 26% atenció primària salut	✓ 34% incapacitat laboral temporal
✓ 9% atenció especialitzada ambulatoria i hospitalària	✓ 5% mortalitat

Distribució dels costos de la depressió a Catalunya (2006)

Costos indirectes:
579.782.572 € (79%)

Valoració per pèrdues de productivitat laboral per incapacitat temporal = 200 M€ / any

Costos directes: 156.220.511 € (21%)
(prop del 2% del pressupost de salut)

Font: Comissió de Salut del Parlament de Catalunya. Sessió informativa sobre salut mental i addiccions. Barcelona, 2010. Generalitat de Catalunya, Departament de Salut.
<http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/premsa/smpresalut10.pdf>

Xifres

- El 30% pacients que s'atenen a l'atenció primària tenen un trastorn mental.
- Les consultes als especialistes han incrementat un 10%.
- Consum de fàrmacs entre la població femenina és de 10 vegades més que entre la masculina.
- La depressió suposa un 0.38% del PIB del Departament de Salut de la Generalitat, és a dir un total de 736 milions d'euros (dades 2006).
- Despesa sanitària destinada a salut mental representa l'11% de tot el pressupost del Departament de Salut.
- La prevalença d'aquest trastorn a Catalunya és més elevat que a la mitjana de l'Estat espanyol i més similar a les xifres europees.
- Un 6.8% dels infants i adolescents entre 4 i 14 anys pateix algun trastorn mental.
- A diferència de la població adulta, els nens tenen major prevalència que les nenes.
- Incrementen els trastorns mentals entre la població infanto- juvenil.
- És la segona causa de mort entre els joves de 15 a 24 anys.
- El 71% de les persones detectades amb trastorn mental són ateses exclusivament pels metges de família.
- 103% increment de compra de serveis de salut mental entre 2003 i 2009.

La depressió a Europa

Els trastorns mentals representen el 12% del total de les malalties diagnosticades a Europa. Segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS) al 2020 la depressió serà la segona causa de discapacitat i mort, o sigui, el principal factor de pèrdua de salut de la població. Actualment es calcula que afecta a més de 25 milions d'europes.

Europa inverteix 300.000 milions anuals al tractament de malalties mentals, la depressió s'emporta gairebé un 40% del total, la resta es destina a trastorns adictius, d'ansietat i psicòtics. Concretament la depressió suposa una despesa de 38 milions d'euros a diferència de malalties com el càncer que impliquen un major finançament, 1.500 milions d'euros. Tot i que els recursos segueixen sent baixos, les malalties mentals no s'han considerat mai un problema greu de salut pública fins fa poc. La sensibilització i l'increment de les demanes ha tornat a qüestionar si **la depressió és o no és un problema de salut pública.**¹

---

¹ Segons Johan Meter Franc (1754-1824) és considera un problema de salut pública les malalties que: afecten a molta gent, tenen una llarga evolució, el tractament és car i costós, pot comportar efectes d'invalidació i afecta generalment als grups més desfavorits.

Anualment, segons l'economista de la Universitat d'Estocolm, Patrick Sobocki i l'informe que ha presentat sobre la repercussió econòmica dels trastorns afectius i les despeses de salut pública, el suïcidi es situa entre una de les deu principals causes de mortalitat a tots els països de la UE, i una de les principals entre les franges d'edat entre els 15 i els 35 anys. Dels aproximadament 60.000 casos anuals de suïcidi, més del 90% provenen de persones amb antecedents d'algun tipus de malaltia mental, d'una depressió, que afecta especialment al grup de població entre els 20 i els 40 anys, el que contribueix a una pèrdua significant de productivitat dins del mercat laboral.

Reptes de futur

- 1- Avantatges comportaria una disminució dels trastorns depressius. (impacte personal, qualitat de vida, social, educatiu, sanitari, judicial...)
- 2- Eficàcia de les polítiques de promoció i prevenció. Es qüestiona el model d'atenció sanitària?
- 3- Tendències de futur. Cap a on anem? (increment demandes, major i més complexitat de casos, especialització dels equips, nous programes...etc.)
- 4- Quina valoració fem a la societat com a facilitadora de recursos, ajudes, informació, mitjans, equipaments per combatre la malaltia? Que caldrà millorar i anar plantejant?

Més informació i contacte:

Júlia Ribó

E-mail: jribo@fhspereclaver.org

Telèfon: 93 442 88 29 ext. 180

Mòbil: 670 098 544

Web: <http://www.fhspereclaver.org>

Blog voluntariat: <http://serveidevoluntariat.wordpress.com/>

Newsletter: <http://www.fhspereclaver.org/webCAT/butlleti/sentits1.html>

La societat d'avui té fòbia a viure el dolor?

La depressió és la tercera causa de discapacitat al món.
Una de cada quatre persones pot patir trastorns mentals al llarg de la seva vida

Segons el Departament de Salut de la Generalitat a Catalunya una de cada quatre persones pot patir un trastorn mental al llarg de la seva vida. Els experts adverteixen que l'any 2030 la depressió serà una de les malalties que comportarà una major pèrdua de salut/benestar per sobre de les malalties isquèmiques o els accidents de trànsit. De fet, en els darrers dos anys, el nombre de consultes als especialistes ha incrementat un 10% i del total de pacients que s'atenen a l'atenció primària, un 30% tenen un trastorn mental. Arrel del pacte europeu, el govern català va aprovar el juny de 2006 el desplegament del Pla Director de salut mental i addiccions, en definitiva una aposta per aconseguir una millora de la salut mental, una prioritat política per augmentar la cobertura i el desenvolupament de serveis, dispositius, accions de millora, de promoció i sobretot prevenció. L'objectiu: la definició d'un model d'atenció més multidisciplinar, integral, especialitzat, individualitzat amb major possibilitat de seguiment per fer front a la creixent demanda.

La depressió

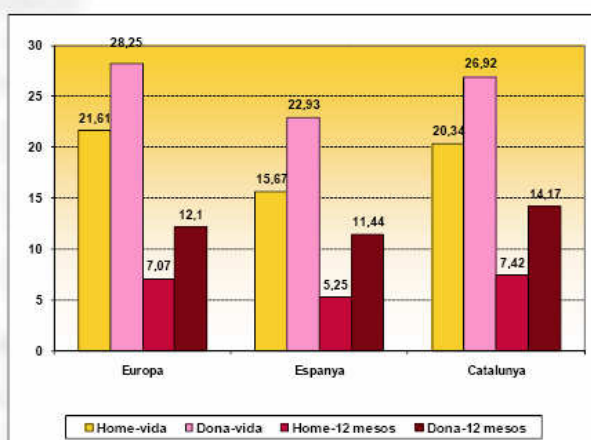
És el trastorn mental més freqüent que afecta al funcionament normal de la persona impeding una gestió emocional correcte i completa com a conseqüència d'un punt d'inflexió sovint provocat per una pèrdua. La tristesa és l'estat d'ànim o el símptoma que es

manifesta i que permet proporcionar a l'individu un espai necessari per viure el dol. Aquest episodi sovint acompanyat de sentiments com la culpabilitat, la manca d'autoestima, la pèrdua de vitalitat, del sentit de viure, dels plaers i les motivacions, apareix perquè l'individu perd la voluntat, és a dir, el motor i la capacitat de reacció i actuació. Sovint, la pèrdua del benestar físic i emocional durant un període massa prolongat requereix de l'ajuda d'un professional o donat el cas d'un tractament.

Estudis recents indiquen que la depressió encapçala i és una de les primeres causes de suïcidi (més del 90% dels suïcidis presenten patologies psiquiàtriques, essent la depressió, l'alcohol i els trastorns esquizofrènics i de personalitat els principals responsables). Aquesta realitat, explica el Psiquiatre Dr. Mauri de Sant Pere Claver – Fundació Sanitària “ens ha de fer veure als professionals que la investigació ha d'apostar per mètodes de cost – efectivitat i paral·lelament reforçar els programes d'educació emocional des de la infància, polítiques de prevenció, d'assessorament i de seguiment dels pacients. El que no podem fer és reconvertir qualsevol malestar en un malaltia que depengui de fàrmacs per tractar-la. Cal en primer lloc estar ben informats i aprofitar els serveis i les prestacions que ofereix la comunitat, la responsabilitat i la recuperació no només depenen dels metges, sinó també de la voluntat i la predisposició dels pacients. El clima, la religió, l'estrès i el massiu consum d'alcohol està demostrat que també són factors influents”.

EPIDEMIOLOGIA
TRASTORNS MENTALS

Resultats de la prevalença de trastorn mental a la població general

- Una de cada 4 persones patirà un trastorn mental (TM) en la seva vida.
- Els trastorns mentals són més prevalents en les dones.
- La prevalença a Catalunya és superior a la mitjana de l'Estat espanyol i és més similar al perfil d'Europa.

Font: Estudi ESEMeD / SAMCAT, 2002

Qüestions sobre la taula

A Espanya, segons el Llibre Blanc de la depressió, sis milions de persones pateixen aquesta malaltia, més d'un 10% de la població, de les quals un 25% no busca ajuda a professionals i més d'una tercera part no segueix el tractament correcte perquè no s'ha informat degudament ni ha consultat a un especialista. Ens plantejem algunes preguntes:

- La societat d'avui té fòbia a viure el dolor?
- Les persones disposem dels mitjans per fer front a situacions de pèrdua?
- Aprenem a gestionar emocionalment situacions d'estrès, d'ansietat i patiment?
- Vivim en una societat que produeix persones deprimides?
- Sabem canalitzar i desprendre'ns de les emocions que ens afecten negativament?
- És una qüestió biològica, genètica, afecta a tothom per igual i tothom la pot patir?
- Què implica conviure amb aquesta malaltia?
- Hi ha persones sense voluntat o intel·ligència emocional? És pot adquirir i/o aprendre?
- On és el llindar que permet identificar un episodi depressiu i un estat anímic baix?
- Disposen els professionals de la primària de; temps, recursos i formació per detectar i fer bons diagnòstics?
- Quina relació pot tenir aquest malaltia amb el nivell adquisitiu, la riquesa, la classe social o el nivell de desenvolupament d'un país?
- És una de les malalties juntament amb l'ansietat on es veu més minada la qualitat de vida del pacient. En quin sentit? Causa directe?

A Catalunya

Sense entrar en detall en l'impacte i les repercussions socials que desencadena aquesta malaltia, el Departament de Salut ha quantificat la despesa econòmica de la depressió (costos directes i indirectes) en 736.000.000 euros, un 0.38% del PIB. (Departament de Salut, 2006.)

Impacte econòmic

Distribució de costos de la depressió a Catalunya

Cost de la depressió a Catalunya (2006)

COSTOS

- Cost total de la depressió: 736.003.083 euros (0,38% del PIB del 2006).
- La depressió té repercussions importants en altres sectors econòmics.

Costos directes	Costos indirectes
✓ 65% medicaments	✓ 61% incapacitat permanent
✓ 26% atenció primària salut	✓ 34% incapacitat laboral temporal
✓ 9% atenció especialitzada ambulatoria i hospitalària	✓ 5% mortalitat

Distribució dels costos de la depressió a Catalunya (2006)

Costos indirectes:
579.782.572 € (79%)

Valoració per pèrdues de productivitat laboral per incapacitat temporal =
200 M€ / any

Font: Comissió de Salut del Parlament de Catalunya. Sessió informativa sobre salut mental i addiccions. Barcelona, 2010. Generalitat de Catalunya, Departament de Salut. http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/planificament/taula_blc.pdf

Costos directes: 156.220.511 € (21%)
(prop del 2% del pressupost de salut)

Xifres

- El 30% pacients que s'atenen a l'atenció primària tenen un trastorn mental.
- Les consultes als especialistes han incrementat un 10%.
- Consum de fàrmacs entre la població femenina és de 10 vegades més que entre la masculina.
- La depressió suposa un 0.38% del PIB del Departament de Salut de la Generalitat, és a dir un total de 736 milions d'euros (dades 2006).
- Despesa sanitària destinada a salut mental representa l'11% de tot el pressupost del Departament de Salut.
- La prevalença d'aquest trastorn a Catalunya és més elevat que a la mitjana de l'Estat espanyol i més similar a les xifres europees.
- Un 6.8% dels infants i adolescents entre 4 i 14 anys pateix algun trastorn mental.
- A diferència de la població adulta, els nens tenen major prevalència que les nenes.
- Incrementen els trastorns mentals entre la població infanto- juvenil.
- És la segona causa de mort entre els joves de 15 a 24 anys.
- El 71% de les persones detectades amb trastorn mental són ateses exclusivament pels metges de família.
- 103% increment de compra de serveis de salut mental entre 2003 i 2009.
- 200 milions d'euros/any són les pèrdues de productivitat laboral per incapacitat temporal.

La depressió a Europa

Els trastorns mentals representen el 12% del total de les malalties diagnosticades a Europa. Segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS) al 2020 la depressió serà la segona causa de discapacitat i mort en els països desenvolupats, o sigui, el principal factor de pèrdua de salut de la població. Actualment es calcula que afecta a més de 25 milions d'europes.

Europa inverteix 300.000 milions anuals al tractament de malalties mentals, la depressió s'emporta gairebé un 44% del total, la resta es destina a trastorns adictius, d'ansietat i psicòtics. Concretament la depressió suposa una despesa de 38 milions d'euros a diferència de malalties com el càncer que impliquen un major finançament, 1.500 milions d'euros. Tot i que els recursos segueixen sent baixos, les malalties mentals no s'han considerat mai un problema greu de salut pública fins fa poc. La sensibilització i l'increment de les demanes ha tornat a qüestionar si **la depressió és o no és un problema de salut pública.**¹

---

¹ Segons Johan Meter Franc (1754-1824) és considera un problema de salut pública les malalties que: afecten a molta gent, tenen una llarga evolució, el tractament és car i costós, pot comportar efectes d'invalidació i afecta generalment als grups més desfavorits.

Anualment, segons l'economista de la Universitat d'Estocolm, Patrick Sobocki i l'informe que ha presentat sobre la repercussió econòmica dels trastorns afectius i les despeses de salut pública, el suïcidi es situa entre una de les deu principals causes de mortalitat a tots els països de la UE, i una de les principals entre les franges d'edat entre els 15 i els 35 anys. Dels aproximadament 60.000 casos anuals de suïcidi, més del 90% provenen de persones amb antecedents d'algun tipus de malaltia mental, d'una depressió que afecta especialment al grup de població entre els 20 i els 40 anys, el que contribueix a una pèrdua significant de productivitat dins del mercat laboral.

Reptes de futur

- 1- Avantatges comportaria una disminució dels trastorns depressius. (impacte personal, qualitat de vida, social, educatiu, sanitari, judicial...)
- 2- Eficàcia de les polítiques de promoció i prevenció. Es qüestiona el model d'atenció?
- 3- Tendències de futur. Cap a on anem? (increment demandes, major i més complexitat de casos, especialització dels equips, nous programes...etc.)
- 4- Noves patologies emergents (TCA, TLP, TDAH) vinculades o derivades de la depressió.
- 5- Quina valoració fem a la societat com a facilitadora de recursos, ajudes, informació, mitjans, equipaments per combatre la malaltia? Que caldrà millorar i anar plantejant?